

PROGRAM POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH

*dwa plus trzy
i jeszcze więcej*

realizowany na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 r. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” (Biuletyn Urzędowy Rady Miejskiej Wrocławia Nr 4, poz. 41).

Sprawozdanie za 2010 rok

Wrocław, marzec 2011 rok

PROGRAM POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH

realizowany na podstawie uchwały Nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 r. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” (Biuletyn Urzędowy Rady Miejskiej Wrocławia Nr 4, poz. 41).

SPRAWOZDANIE ZBIORCZE Z REALIZACJI PROGRAMU ZA 2010 ROK

Od 4 września 2005 roku do 31 grudnia 2010 roku deklarację przystąpienia do Programu wypełniły **2 882** rodziny wielodzietne. Od początku funkcjonowania Programu 194 rodziny, przestały kwalifikować się do udziału w Programie, ponieważ wyprowadziły się z Wrocławia lub dzieci ukończyły 24 lata. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku w Programie uczestniczy **2 688** rodzin wielodzietnych tj. łącznie **14 154** osoby, w tym **5 042** rodziców/opiekunów prawnych i **9 112** dzieci.

W 2010 roku deklarację uczestnictwa w Programie wypełniło **518** rodzin tj. **2 629** nowych uczestników Programu, w tym **1 646** dzieci i **983** rodziców/opiekunów prawnych.

Realizacja Programu

- I.** Promocja modelu rodziny z dziećmi i pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej.
 - II.** Formy pomocy i wsparcia rodzin wielodzietnych realizowane w 2010 roku.
 - III.** Ewaluacja Programu.
-
- I. Promocja modelu rodziny z dziećmi i pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej.**

Formy promocji zrealizowane w 2010 roku

- 1. Nominacja Programu do nagrody Tulipany Narodowego Dnia Życia** – Kapituła konkursu „Tulipany Narodowego Dnia Życia” doceniła Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” przyznając Samorządowi Wrocławia statuetkę tulipana w kategorii „Samorząd przyjazny rodzinie”. Nagrodę wręczono podczas uroczystej Gali na Zamku Królewskim w Warszawie w dniu 24 marca 2010 r. (zał. nr 1).
- 2. Udział w konferencji „Solidarni przez pokolenia”** w ramach obchodów Narodowego Dnia Życia zorganizowanej przez Wrocławski Komitet Obchodów Narodowego Dnia Życia (zał. nr 2).
- 3. Spotkanie z delegacją francuską** w Departamencie Spraw Społecznych – prezentacja innowacyjnych działań MOPS i Programu pomocy dla rodzin wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”.
- 4. Spotkania ze studentami:** z kierunku pielęgniarstwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznej oraz studentami AWF, w ramach zajęć z Promocji Zdrowia (kwiecień, grudzień).

- 5. Promocja Programu** w mediach: „Gość Niedzielny” – wydanie ogólnopolskie, „Fakt” (zał. nr 3), „Rzeczpospolita”, telewizja Wrocław.
- 6. Spotkania z pedagogami Szkół Podstawowych i Gimnazjów** – przedstawienie oferty Programu i przekazanie materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, biuletyn „Bliżej Rodziny”).
- 7. Udział w Pikniku Rodzinnym „Zdrowa Rodzina w Zdrowym Środowisku”** zorganizowanym przez CIRS w dniu 2 maja 2010 roku na Partynicach (zał. nr 4).
- 8. Udział w Pikniku Rodzinnym „Święto Magnolii”**, zorganizowanym przez Ośrodek Opiekuńczo- Adaptacyjny przy ul. Ciepłej 15 (zał. nr 5).
- 9. Udział w Festynie Rodzinnym nad Fosą Miejską w ramach Marszu dla Rodzin** zorganizowanym z inicjatywy Ojców Paulinów, przy parafii św. Mikołaja (czerwiec).
- 10. Akcja mikołajkowa zorganizowana ze studentami** Uniwersytetu Ekonomicznego pod nazwą „Student prezent da i misia i dla Hani i dla Zbysia” – 26 dzieci (zał. nr 6).
- 11. Zorganizowanie w grudniu imprezy Mikołajkowej** w Teatrze Lalek dla 319 dzieci z Rodzin Plus wraz z opiekunami, łącznie 528 osób (zał. nr 7).

II. Formy pomocy i wsparcia rodzin wielodzietnych realizowane w 2010 r.

1. Formy pomocy finansowej w postaci zasiłku celowego i okresowego realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2010 r.

01-12. 2010 r.		
Liczba rodzin wielodzietnych objętych pomocą finansową we Wrocławiu (łącznie z uczestnikami Programu)	364	
liczba dzieci w tych rodzinach	1 351	
Rodzaj pomocy	Liczba świadczeń	Kwota
zasiłki celowe (ogółem) w tym na:	1 886	483 444,00
opłaty mieszkaniowe	113	18 536,00
opłaty za media	75	14 849,00
bilety MPK	6	450,00
odzież, obuwie	346	59 391,00
żywność	595	153 245,00
wyposażenie do szkoły	130	31 118,00
wypoczynek letni, zimowy	100	62 050,00
leki	120	14 447,00
inne - środki czystości, remonty	683	129 358,00
ZASIŁKI OKRESOWE	87	31 386,00

W 2010 roku MOPS udzielił **pomocy finansowej 364** rodzinom wielodzietnym, na łączną kwotę **514 830, 00 zł**

2. Poradnictwo specjalistyczne realizowane przez MOPS.

Konsultanci i specjaliści MOPS udzielili rodzinom wielodzietnym **751** porad, w tym:

psychologicznych	38 porad
pedagogicznych	49 porad
prawnych	56 porad
w Punktach Obsługi Bezrobotnych	134 porady
w zakresie leczenia uzależnień	22 porady
dotyczących problemów opiekuńczo-wychowawczych	168 porad
w zakresie załatwiania spraw urzędowych	265 porad
dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19 porad
oraz objęli terapią indywidualną	12 osób

Ponadto członkowie Rodzin Plus uczestniczyli w różnego rodzaju warsztatach zorganizowanych przez Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny:

- warsztaty taneczno-edukacyjno-rozwojowe dla mam i dzieci w wieku od 5 do 8 roku życia – 8 osób z 4 rodzin,
- warsztaty tańca współczesnego z elementami pracy z ciałem i choreoterapii dla młodzieży dwie edycje: w lutym – 12 osób z 7 rodzin w sierpniu – 13 osób z 10 rodzin,
- warsztaty edukacyjne dla rodziców – 6 osób z 4 rodzin,
- warsztaty edukacyjne z elementami socjoterapii dla młodzieży – 13 osób z 13 rodzin.

3. Poradnictwo realizowane przez inne podmioty.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 4, ul. Jemiołowa 59,

- w ramach oferty Poradni Rodziny Plus miały preferencyjny dostęp do usług diagnostycznych – w 2010 r. przeprowadzono diagnozę specjalistyczną dla **12 uczniów** z rodzin wielodzietnych;
- odbyło się **5 konsultacji specjalistycznych** dla rodziców w ramach punktu porad dla Rodzin Plus.

4. Formy wsparcia i wzmocnienia kondycji zdrowotnej rodzin.

Akcja bezpłatnych szczepień objęła **1 079 dzieci** z Rodzin Plus, w tym:

- przeciwko grypie - zaszczepiono 592 dzieci,
- przeciwko inwazyjnym chorobom pneumokokowym - zaszczepiono 88 dzieci,
- przeciwko sepsie wywołanej przez meningokoki C - zaszczepiono 399 dzieci.

W programie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział **186** dzieci z Rodzin Plus.

Program realizowano w trzech Centrach Korekcji Wad Postawy: Wrocławskie Centrum SPA przy ul. Teatralnej 10-2, Stadion Olimpijski przy ul. Paderewskiego 35, NZOZ PUL-SANTIS przy ul. Ostrowskiego 3.

Przeprowadzono około **4 464** godzin zajęć korekcyjnych na sali gimnastycznej i na basenie kąpielowym oraz **372** badania ortopedyczne. Średnio każde dziecko skorzystało z sześciotygodniowego cyklu zajęć rehabilitacyjnych, tj. około 24 godzin zajęć korekcyjnych dla każdego dziecka.

5. Inne formy wsparcia funkcji rodzin i zwiększenia szans rozwojowych dzieci.

➤ Oferta rekreacyjno-wypoczynkowa

Bezpłatny wstęp do Ogrodu Zoologicznego w każdą niedzielę - nie prowadzono ewidencji.

Opatowicka Wyspa Przygody

Wstęp w dni robocze w cenie 1 zł od osoby – sprzedano **1 024** bilety.

Bezpłatne korzystanie z pływalni szkolnych w okresie od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2010 roku

Wykaz basenów szkolnych udostępnionych dla uczestników Programu:

Szkoła Podstawowa nr 3,	ul. Bobrza 27,	- 36 miejsc
Szkoła Podstawowa nr 17,	ul. Wieczysta 105,	- 36 miejsc
Szkoła Podstawowa nr 46,	ul. Ścinawska 21,	- 40 miejsc
Szkoła Podstawowa nr 50,	ul. Obornicka 28,	- 10 miejsc
Szkoła Podstawowa nr 72,	ul. Trwała 17/19,	- 30 miejsc
Szkoła Podstawowa nr 113,	ul. Zemska 16c,	- 60 miejsc
Szkoła Podstawowa nr 18,	ul. Poznańska 26,	- 20 miejsc

Łącznie **237** miejsc.

W 2010 roku z basenów szkolnych korzystały **904** osoby z **255** Rodzin Plus.

Półkolonie zimowe i letnie zorganizowane przez Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny przy ul. Ciepłej 15 b - uczestniczyło **35** dzieci z Rodzin Plus.

Półkolonie zimowe zorganizowane przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame - uczestniczyło **38** dzieci z rodzin wielodzietnych.

Kolonie letnie zorganizowane przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame – uczestniczyło **38** dzieci z rodzin wielodzietnych.

Wstęp na kąpieliska we wszystkie dni tygodnia (Morskie Oko, Kłokoczce, Glinianki), w cenie 1 zł od osoby - sprzedano **10 422** bilety.

Bilet Rodzinny do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci – korzystało **55** Rodzin Plus.

Ulgowe rejsy po Odrze parostatkami Wiktoria i Nereida - nie prowadzono ewidencji Rodzin Plus.

Przejazdy środkami komunikacji miejskiej w każdą niedzielę i święta ustawowe, bezpłatne dla dzieci i ulgowe dla rodziców – nie prowadzono ewidencji.

➤ **Pomoc dzieciom w nauce i rozwoju zainteresowań**

Projekt „Aktywni Razem z Nami”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej **poszukuje sponsorów**, ludzi wielkiego serca i dobrej woli, którzy sfinansują zajęcia rozwijające zdolności i zainteresowania dzieci z rodzin wielodzietnych uczestniczących w Programie „dwa plus trzy i jeszcze więcej”. W 2010 roku **1 dziecko** znalazło sponsora, który sfinansował kurs języka angielskiego.

Wolontariat

W okresie od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2010 roku w ramach Programu pracowało **27** wolontariuszy w **24** Rodzinach Plus. Z pomocy w nauce i rozwoju zainteresowań skorzystało **36** dzieci. Wolontariusze pomagali głównie w nauce języków obcych i przedmiotów ścisłych, organizowali czas wolny dzieciom. W jednym przypadku kontynuowana była (drugi rok) praca nad rozwojem mowy u bliźniąt.

Dwie wolontariuszki (studentki psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego i słuchaczki szkolenia socjoterapii w Krakowie) prowadziły od marca do maja 2010 roku warsztaty edukacyjne z elementami socjoterapii dla młodzieży w wieku 13 – 16 lat. Odbyło się 12 spotkań warsztatowych (po 1,5 godziny), z których skorzystało **13** uczestników Programu.

Wyższa Szkoła Bankowa, ul. Fabryczna 29-31.

Od października 2010 roku do czerwca 2011 roku **18 dzieci** z 15 Rodzin Plus uczestniczy bezpłatnie, w trzeciej edycji wspólnego projektu Urzędu Miejskiego, Wrocławskiego Parku Przemysłowego oraz Wyższej Szkoły Bankowej pod nazwą **Akademia Młodych Menedżerów**. Zajęcia o tematyce ekonomicznej i finansowej odbywają się w formule „dziecięcego uniwersytetu”. Prowadzone na terenie szkoły wyższej przez pracowników naukowych szkół wyższych.

Świetlica Środowiskowa bł. Matki Teresy prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame ul. św. Marcina 12.

Z pomocy w odrabianiu zadań domowych i nadrabianiu zaległości w nauce skorzystało **38** dzieci z rodzin wielodzietnych.

➤ **Oferta kulturalna**

Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka, ul. Kuźnicza 29a.

W 2010 roku przeprowadzono dwie edycje bezpłatnych warsztatów teatralnych. Łącznie udział wzięło **93** dzieci z Rodzin Plus, w wieku 7-16 lat. Warsztaty kończyły się wystawieniem przygotowanego spektaklu na profesjonalnej scenie teatralnej. W pierwszej edycji (od lutego do czerwca) młodsze dzieci przygotowały spektakl „Jak pewna para w rejs się wybrała” (kontynuacja przygód Kaczki Dziwaczki i Słonia Trąbalskiego). Starsze dzieci przygotowały dwie etiudy teatralne: „Szopenem można się zarazić” oraz „O królu i jeszcze jednym”.

W drugiej edycji (od września do grudnia), dzieci młodsze przygotowały spektakl „Nagle i po diable”, starsze natomiast na motywach „Dziewczynki z zapałkami”, opierając się na własnych tekstach i doświadczeniach, przygotowały spektakl „bez skrzydeł”. Wszystkie spektakle obejrzało ponad 350 widzów.

Młodzieżowy Dom Kultury „Fabryczna”, ul. Zemska 16a.

Bezpłatne i ulgowe zajęcia dla dzieci (zniżki dotyczą wszystkich zajęć z arkusza organizacyjnego) – skorzystały z nich **34 osoby** – udzielono łącznie **45 zniżek**.

Wrocławska Galeria Młodych, ul. Św. Mikołaja 53.

Bezpłatny udział w zajęciach artystycznych (malarstwo, ceramika, szkło artystyczne, wycieczki po Wrocławiu) – **5** osób.

Centrum Sztuki Impart, Teatr Muzyczny Capitol, Teatr Polski, Teatr Współczesny, Opera Wrocławska.

Pula ulgowych biletów na spektakle - nie prowadzono ewidencji Rodzin Plus.

Wrocławski Teatr Lalek, pl. Teatralny 4.

Pula ulgowych biletów - nie prowadzono ewidencji Rodzin Plus.

Z bezpłatnych biletów na Rejs Staromiejski, który w sierpniu zorganizował Wrocławski Teatr Lalek skorzystało **120 osób** z Rodzin Plus.

W ramach akcji „Kup bilet dla dziecka”, z bezpłatnych biletów na spektakl „Lato Muminów” skorzystało **11** osób z Rodzin Plus.

Muzeum Miejskie Wrocławia, Rynek-Ratusz (wraz z oddziałami: Muzeum Archeologiczne, Arsenał Miejski, Pałac Królewski, Cmentarz Żydowski),
bezpłatny wstęp – nie prowadzono ewidencji Rodzin Plus.

Muzeum Narodowe, Pl. Powstańców Warszawy 5 (wraz z oddziałami: Muzeum Etnograficzne, Panorama Racławicka),
ulgowe bilety wstępu – sprzedano **52** bilety.

Biuro Wystaw Artystycznych Wrocław – Galerie Sztuki Współczesnej,

ul. Wita Stwosza 32,

bezpłatny wstęp na wszystkie wystawy – nie prowadzono ewidencji Rodzin Plus.

III. Ewaluacja Programu

ZAKRES EWALUACJI

- I. Efektywność promocji Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”
- II. Korzystanie z form pomocy i wsparcia przez Rodziny Plus
- III. Inwentaryzacja potrzeb rodzin uczestniczących w Programie
- IV. Wpływ uczestnictwa w Programie na funkcjonowanie rodzin
- V. Poziom zadowolenia beneficjentów Programu

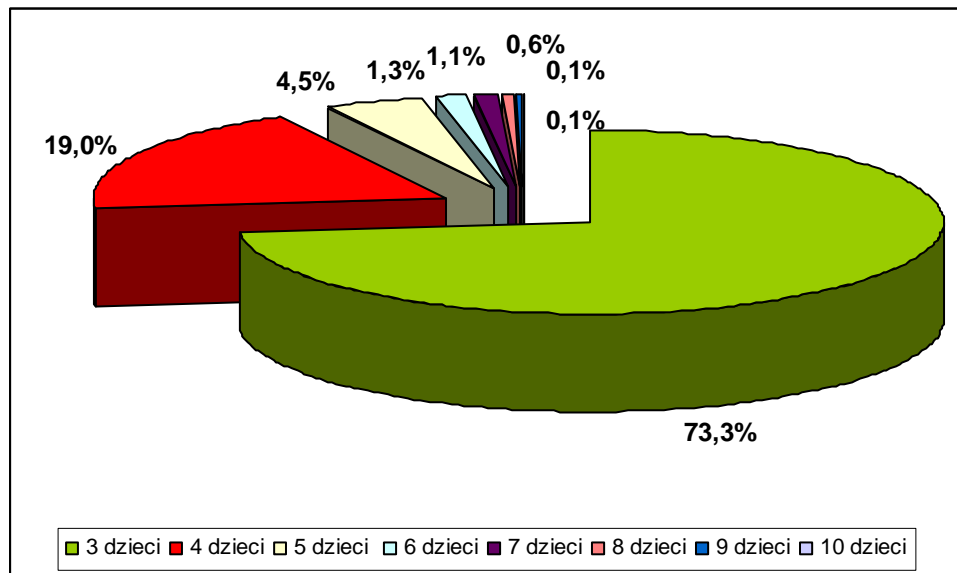
Ewaluacja Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” w **2010 roku objęła 1146 rodzin**, które prolongowały Kartę Rodzina Plus, w tym 461 rodzin przedłużających kartę po raz pierwszy.

W populacji objętej badaniem znalazło się:

- **840 rodzin** z trojgiem dzieci,
- **218 rodzin** z czworgiem dzieci,
- **51 rodzin** z pięciorgiem dzieci,
- **15 rodzin** z sześciorgiem dzieci,
- **13 rodzin** z siedmiorgiem dzieci,
- **7 rodzin** z ośmiorgiem dzieci,
- **1 rodzina** z dziewięciorgiem dzieci,
- **1 rodzina** z dziesięciorgiem dzieci.

Łącznie **1 146** rodzin z **3 903** dziećmi.

Wykres 1. Struktura ankietowanych rodzin N=1146.

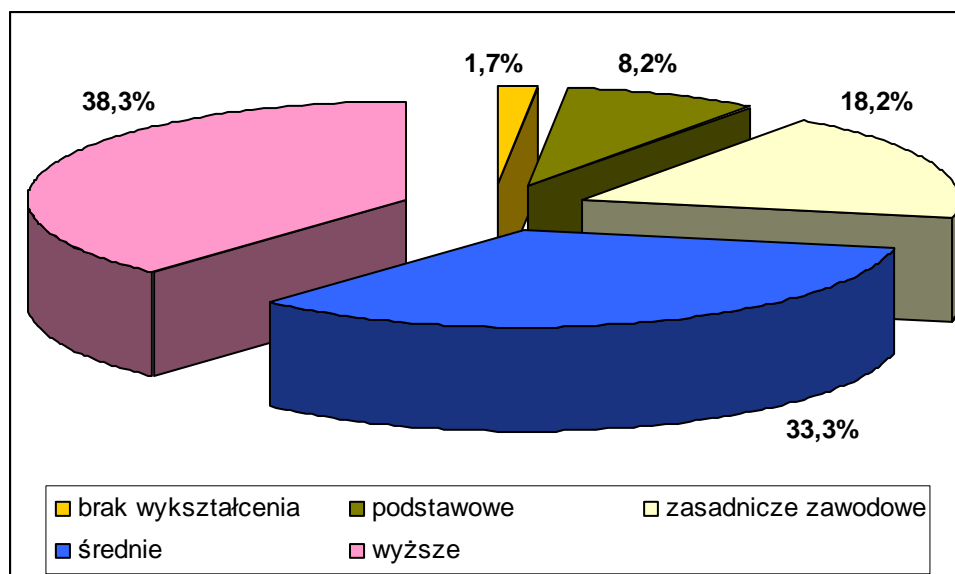
zamieszkiwanie rodzin:

samodzielne	913 rodzin	(79,7%)
z osobami spokrewnionymi	215 rodzin	(18,8%)
z osobami spokrewnionymi i niespokrewnionymi	3 rodziny	(0,3%)
z osobami niespokrewnionymi	5 rodzin	(0,4 %)
brak danych	10 rodzin	(0,8%)

Wśród osób, które wypełniły ankietę ewaluacyjną w imieniu swojej rodziny, większość stanowiły kobiety – 791, mężczyźni – 355.

Biorąc pod uwagę strukturę wykształcenia, dominowały osoby kończące edukację na poziomie co najmniej szkoły średniej, stanowiąc ponad 71% wszystkich ankietowanych. Dane szczegółowe ilustruje wykres 2.

Wykres 2. Struktura wykształcenia przedstawicieli rodzin wypełniających ankietę ewaluacyjną N=1 146

I. Efektywność promocji Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”.

Promocja programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” obejmuje akcję informacyjną prowadzoną w mediach, Internecie - na stronie MOPS, za pomocą ulotek i plakatów informacyjnych (m.in. w czasie imprez plenerowych oraz kontaktów bezpośrednich - w czasie spotkań z pedagogami szkół, studentami, informacji przekazywanej przez pracowników socjalnych i innych pracowników MOPS).

Najczęstszym źródłem informacji o programie było otoczenie społeczne (rodzina, znajomi, sąsiedzi – 241 ponad 21%). Osiemdziesięciu pięciu ankietowanych informację o Programie uzyskało za pośrednictwem Internetu, dla sześćdziesięciu rodzin, zalety programu przedstawił pracownik pomocy społecznej.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że poniższe dane dotyczą jedynie tych rodzin, które przedłużyły kartę po raz pierwszy w analizowanym 2010 roku (w liczbie 461). Ankietowani mieli prawo zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Źródła informacji o Programie:

rodzina, znajomi, sąsiedzi	241 rodzin
Internet	85 rodzin
pracownik socjalny, inni pracownicy MOPS	60 rodzin
prasa lokalna	47 rodzin
szkoła, pedagog szkolny	20 rodzin
inne źródła (regulamin MPK, festyn)	13 rodzin
ośrodek zdrowia, inne placówki medyczne	11 rodzin
Urząd Miasta, inne placówki miejskie	10 rodzin
radio, telewizja	9 rodzin
parafie	4 rodziny
Rada Osiedla	1 rodzina

II. Korzystanie Rodzin Plus z form pomocy i wsparcia.

Rodziny, które wypełniły ankietę ewaluacyjną (N=1 146) korzystały z następujących form pomocy i wsparcia:

Poradnictwo

Z oferty poradnictwa skorzystało **96 rodzin** (8,4%), w tym z:

porad psychologicznych	53 rodziny
porad pedagogicznych	28 rodzin
porad socjalnych	23 rodziny
porad prawnych	19 rodzin
porad dla osób bezrobotnych	8 rodzin

Ankietowane rodziny korzystały z poradnictwa w MOPS, Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych, Poradniach Zdrowia Psychicznego, Ośrodku Socjoterapii, szkołach oraz w organizacjach non profit.

Pomoc finansowa

Ze świadczeń finansowych wypłacanych przez MOPS korzystało **336 Rodzin Plus (29,3%)**,

w tym:

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

- zasiłek celowy pobierało ogółem **195 rodzin**

z czego:

▪ dofinansowanie do obiadów dzieci w szkole	131 rodzin
▪ dofinansowanie do wypoczynku letniego/zimowego dzieci	70 rodzin
▪ dofinansowanie do zakupu opału	70 rodzin

- zasiłek okresowy **15 rodzin**

- zasiłek celowy specjalny **34 rodziny**

- zasiłek stały **2 rodziny**

- dodatek mieszkaniowy, zgodnie z Ustawą o dodatkach mieszkaniowych **92 rodziny**

W 2010 roku **500 ankietowanych rodzin (43,6%)** pobierało świadczenia rodzinne, w tym 456 rodzin zasiłek rodzinny i 86 rodzin świadczenia opiekuńcze.

Formy wzmocnienia kondycji zdrowotnej rodzin

Według danych ankietowych, z oferty zdrowotnej skorzystało ogółem **341 rodzin (29,8%)**, przedłużających kartę Rodzina Plus, w tym:

ze szczepień przeciw grypie	210 rodzin
ze szczepień przeciw pneumokokom, meningokokom	36 rodzin
z bezpłatnych zajęć korekcyjnych dla dzieci	142 rodziny

Formy wsparcia funkcji rodzin i zwiększenia szans rozwojowych dzieci i młodzieży

Korzystanie z oferty rekreacyjno- wypoczynkowej

Z oferty rekreacyjno-wypoczynkowej skorzystały ogółem **1 133 rodziny (98,9%)**, przedłużające Kartę, w tym:

- **bezpłatny wstęp do Ogrodu Zoologicznego** w niedziele – skorzystało **976 rodzin** (85,2% ogółu ankietowanych), w tym:
 - wielokrotnie - 749 rodzin
 - jednorazowo - 224 rodziny

- **wstęp na kąpieliska miejskie** – skorzystały **692 rodziny** (60,4%):
wielokrotnie – 570 rodzin
jednorazowo – 122 rodziny
- **bezpłatne korzystanie z pływalni szkolnych** – skorzystało **209 rodzin** (18,2% ogółu ankietowanych)
- **Opatowicka Wyspa Przygody** – skorzystało **217 rodzin** (18,9%)
- **Rejs parostatkami po Odrze** – skorzystało **110 rodzin** (9,6%)
- **z innych form rekreacji skorzystało 18 rodzin** (1,6%,)

Ulgi komunikacyjne

Z przejazdów środkami komunikacji miejskiej w niedziele i święta, bezpłatnych dla dzieci, ulgowych dla rodziców, skorzystało **907 rodzin** (79,1% ogółu ankietowanych).

Uczestnictwo dzieci i młodzieży w kulturze

Z oferty kulturalnej proponowanej w Programie skorzystało ogółem **505 rodzin** (44,1%). Największym zainteresowaniem wśród rodzin cieszyła się oferta Wrocławskiego Teatru Lalek – 246 rodzin oraz propozycja Muzeów (Miejskiego Wrocławia i Narodowego wraz z oddziałami), z której skorzystało kolejno 235 i 231 rodzin.

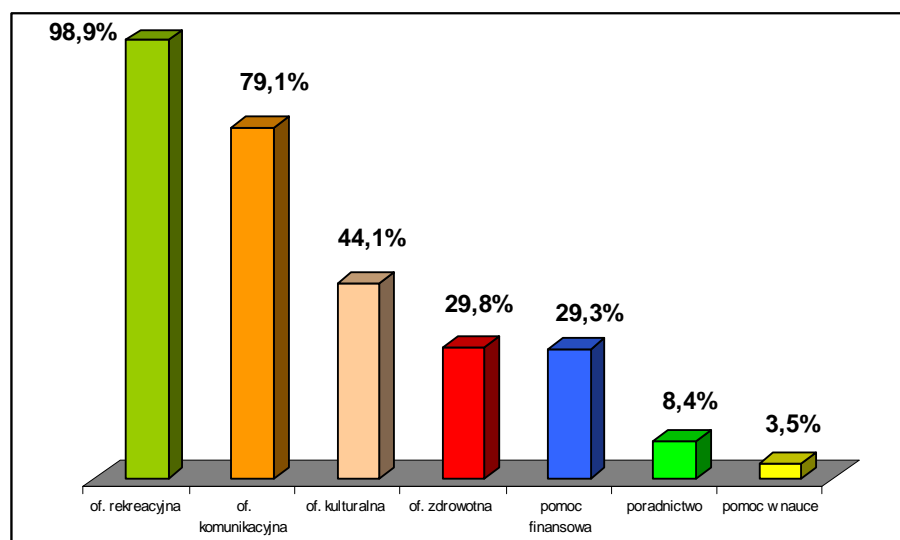
Zdecydowanie rzadziej, uczestnicy Programu korzystali z oferty Teatru Muzycznego Capitol (49 rodzin), Centrum Sztuki Impart (44 rodziny), Teatru Polskiego (38 rodzin) oraz Teatru Współczesnego (26 rodzin).

Inna oferta kulturalna, z której skorzystały badane rodziny to: Opera Wrocławska – 6 rodzin, warsztaty teatralne we Wrocławskim Centrum Twórczości Dziecka – 1 rodzina.

Pomoc w nauce

Z pomocy w nauce świadczonej przez wolontariuszy skorzystały dzieci **z 40 ankietowanych rodzin** (3,5%). Praca wolontariuszy została oceniona pozytywnie – 19 rodzin było bardzo zadowolonych, 9 rodzin zadowolonych, 5 rodzin częściowo zadowolonych, pozostałe rodziny (7) nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 3. Realizacja form wsparcia i pomocy Rodzin Plus. N=1 146

Uczestnictwo dzieci w zajęciach pozalekcyjnych

Zajęciom dodatkowym, organizowanym w czasie pozalekcyjnym, przyświeca zarówno rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży, ich zdolności intelektualnej, sportowej, artystycznej, jak również wyrównywanie braków edukacyjnych związanych z obowiązującym programem szkolnym.

Jak wynika z ankiet, z oferty zajęć pozalekcyjnych skorzystały dzieci z **262 badanych rodzin**, co stanowi 22,7% ogółu rodzin Plus, które prolongowały Kartę. Najczęściej wybieranym miejscem realizacji zajęć dodatkowych była szkoła i MDK.

Miejsca uczestnictwa dzieci i młodzieży w zajęciach pozalekcyjnych¹:

Szkoła	125 rodzin (47,7%)
Młodzieżowy Dom Kultury/Centrum Kultury	120 rodzin (45,8%)
placówki innego typu (np. stowarzysz., fundacje)	77 rodzin (29,4%)
w domu (korepetycje)	17 rodzin (6,5%)

III. Inwentaryzacja potrzeb rodzin uczestniczących w Programie.

1. Poszerzenie oferty Programu o nowe, szczególnie ważne dla rodziny, formy wsparcia lub pomocy.

Większość ankietowanych rodzin, w liczbie **604** (52,7%), wyraziła zainteresowanie poszerzeniem oferty Programu o dodatkowe formy, podwyższające komfort życia rodzin wielodzietnych.

Wśród pożądanых, atrakcyjnych dla rodzin form pomocy lub wsparcia znalazły się:

▪ oferta rekreacyjno-wypoczynkowa – 211 rodzin, w tym:

- zwiększenie liczby bezpłatnie udostępnianych pływalni	81 rodzin
- bezpłatny lub ulgowy wstęp do Wrocławskiego Parku Wodnego	57 rodzin
- dostęp do lodowiska na starych zasadach	52 rodziny
- ulgowy wstęp do Ogrodu Botanicznego	32 rodziny
- ulgi komunikacyjne w inne dni tygodnia	25 rodzin
- organizacja imprez sportowych	20 rodzin
- bezpłatny wstęp do ZOO w inne dni tygodnia	14 rodzin
- atrakcyjne finansowo oferty kolonii, półkolonii	11 rodzin
- inna oferta rekreacyjno-wypoczynkowa	37 rodzin

(w tym: Ogród Japoński, Orbita, fitness, zajęcia taneczne, więcej zajęć na peryferiach, Opatowicka Wyspa Przygody w soboty i niedziele, kręgielnia, wycieczki po Wrocławiu, tenis, Hala Stulecia, cyrk, żużel, mecze piłki ręcznej, nożnej koszykówki, wesołe miasteczko, jazda konna, udostępnienie bieżni).

▪ oferta kulturalna – 148 rodzin, w tym:

- ulgowe bilety do kina	89 rodzin
- poszerzenie oferty teatrów (wprowadzenie korzystniejszych ulg w Teatrze Lalek)	31 rodzin
- poszerzenie oferty o zajęcia dodatkowe w MDK/CK, innych placówkach miejskich i niepublicznych w rejonie zamieszkania	13 rodzin
- ulgowe bilety na koncerty w filharmonii, operze	13 rodzin
- ulgowe bilety na wystawy w muzeach, galeriach	7 rodzin

Procent wskazań wyliczony jest dla badanych korzystających z zajęć dodatkowych. Procent nie sumuje się do 100% , ze względu na możliwość korzystania jednocześnie z kilku miejsc organizujących zajęcia dodatkowe.

- **ulgi lub zwolnienia z opłat za przejazdy MPK i PKP - 74 rodziny,**
w tym:

- w dni robocze	59 rodzin
- w soboty i niedziele	17 rodzin
- ulgi na przejazdy PKP	6 rodzin
- ulgi na przejazdy PKS	6 rodzin
- **oferta zdrowotna - 18 rodzin,** w tym:

- zwiększenie liczby szczepionek ochronnych i dodatkowe szczepienia	9 rodzin
- inne: rehabilitacja, stomatolog, logopeda, sanatorium	9 rodzin
- **pomoc w poprawie sytuacji mieszkaniowej rodziny 5 rodzin,**
w tym:

- pomoc w uzyskaniu mieszkania	2 rodziny
- zamiana mieszkania na większe	1 rodzina
- pomoc w opłatach	2 rodziny
- **pomoc rzeczowa 6 rodzin,**
w tym:

- odzież	2 rodziny
- wyprawki szkolne	4 rodziny
- **inna pomoc :**

- organizacja kursów językowych dla dzieci	16 rodzin
- pomoc finansowa	30 rodzin
- zwiększenie liczby wolontariuszy	9 rodzin
- zmniejszenie opłat za żłobek	4 rodziny
- inne propozycje (balet, judo, nauka gry na pianinie)	24 rodziny

2. Potrzeby szkoleniowe rodziców z zakresu problematyki rodzin.

Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach związanych z funkcjonowaniem rodziny, budowaniem prawidłowych relacji, metod wychowawczych itp. wyraziło ponad 31,1% rodzin (w liczbie 356). Pozostali badani nie dostrzegli potrzeby poszerzenia wiedzy z tego zakresu.

Jednocześnie, badani wskazali przede wszystkim na trzy interesujące zagadnienia: sposoby motywowania dzieci do nauki (222 wskazania), budowanie lub poprawę relacji w rodzinie (220 wskazań) oraz poznanie metod wychowawczych (173 wskazania).

Rzadziej wskazywano potrzebę zorganizowania szkoleń z zakresu: (wg liczby wskazań): wychowywania dziecka z dysleksją (104), uzdolnionego (104), dziecka nadpobudliwego, z ADHD (64), problematyki uzależnień (40).

IV. Wpływ uczestnictwa w Programie na funkcjonowanie rodziny.

Jednym z podstawowych celów Programu jest poprawa warunków życia i wzmocnienie kondycji Rodzin Wielodzietnych poprzez wsparcie w płaszczyźnie ekonomicznej, edukacyjnej, rekreacyjnej, komunikacyjnej itp.

Większość badanych (**65,0%**) dostrzega związek pomiędzy uczestnictwem w programie „dwa plus trzy i jeszcze więcej”, a funkcjonowaniem rodziny (w liczbie **745** wskazań).

Jednocześnie **w zdecydowanej większości ankietowanych rodzin wpływ ten jest pozytywny** - 329 badanych (28,7%) uważa, że udział w nim zdecydowanie korzystnie wpłynął na rodzinę, zaś 388 badanych (33,9%) uważa, że raczej korzystnie, 26 badanych (2,3%) nie określiło kierunku wpływu programu na rodzinę. Jedna osoba określiła wpływ programu jako raczej niekorzystny i jedna jako zdecydowanie niekorzystny, ale obie rodziny regularnie prolongują Kartę Rodzina Plus.

Ankietowanych poproszono również o wskazanie obszarów zmian, które zaszły w rodzinie za sprawą uczestnictwa w programie dla Rodzin Plus.

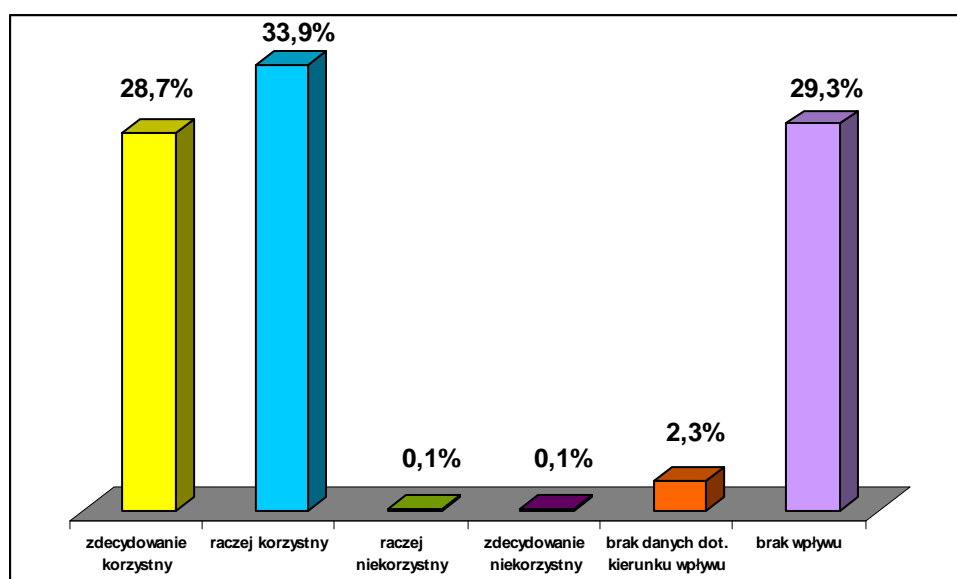
Wśród najczęściej deklarowanych zmian w życiu rodziny wskazywano na:

- integrację, poprawę relacji w rodzinie – 314 rodzin (27,4% wszystkich ankietowanych),
- organizację czasu wolnego – 282 rodziny (24,6%)
- oszczędność finansową – 134 rodziny (11,7%)

Rzadziej wskazywano na wsparcie rozwoju zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży (wg liczby wskazań) – 75, wzrost aktywności fizycznej i umysłowej (42), poprawę samopoczucia związaną m. in. pozytywnym odbiorem rodziny przez innych (48), poprawę stanu zdrowia m.in. dzięki akcji szczepień (26), oraz inne, osobiste korzyści (14)

Zdaniem **336 ankietowanych członków rodzin (29,3%)** program w żaden sposób nie wpłynął na ich funkcjonowanie.

Wykres 5. Wpływ uczestnictwa w Programie na funkcjonowanie rodziny N=1 146

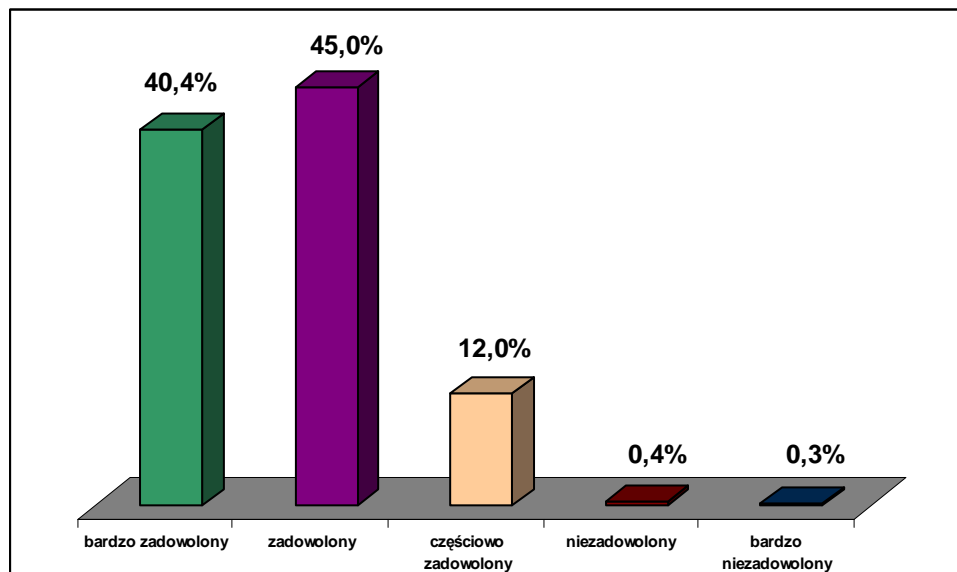
V. Poziom zadowolenia beneficjentów Programu.

Zdecydowana większość beneficjentów Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” wyraziła swoje zadowolenie z udziału w takiej formie wsparcia rodzin z co najmniej trójką dzieci.

Poziom zadowolenia rodzin:

bardzo zadowoleni	463 rodziny (40,4%)
zadowoleni	516 rodzin (45,0%)
częściowo zadowoleni	138 rodzin (12,0%)
niezadowoleni	5 rodzin (0,4%)
bardzo niezadowoleni	3 rodziny (0,3%)
brak danych	21 rodzin nie udzieliło odpowiedzi (1,8%)

Wykres 6. Poziom zadowolenia beneficjentów Programu. N=1146

Wobec pozytywnych ocen Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”, nie dziwi zainteresowanie zdecydowanej większości badanych jego kontynuacją. Taką opcję wskazało **96,2%** ankietowanych.

Trzydziestu jeden przedstawicieli rodzin wypełniających ankietę nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie, siedmiu nie zależy na kontynuacji Programu.

Opracowanie:
Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Dąbrowskiego 11/2
50-457 Wrocław
tel. 71 782 35 94
tel./faks: 71 782 35 95
e-mail: centrum.psr@mops,wroclaw.pl; wieslawa.gdeczyk@mops.wroclaw.pl

Załączniki:

- 1.** Informacja o nagrodzie za program „dwa plus trzy i jeszcze więcej”
- 2.** Zaproszenie na konferencję „Solidarni przez pokolenia”
- 3.** Artykuł w gazecie „Fakt”
- 4.** Zdjęcia z pikniku „Zdrowa Rodzina w Zdrowym Środowisku”
- 5.** Zaproszenie na imprezę plenerową „Święto Magnolii”
- 6.** Plakat akcji mikołajkowej studentów „Student prezent dla Hani i dla Zbysia”
- 7.** Zdjęcia z imprezy mikołajkowej.

ZAŁĄCZNIK nr 1

Informacja o nagrodzie za Program „dwa plus trzy i jeszcze więcej”

W dniu 24 marca 2010, podczas wieczornej Gali Narodowego Dnia Życia w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim w Warszawie ogłoszono laureatów konkursu Tulipany Narodowego Dnia Życia.

Nagrody zostały przyznane w czterech kategoriach: „Dziennikarz”, „Inicjatywa społeczna”, „Dzieło kultury”, „Samorząd przyjazny rodzinie”. W tym roku statuetki Tulipanów Narodowego Dnia Życia otrzymali:

w kategorii „Dziennikarz”: Krzysztof Ziemięć – za publiczne świadectwo o wartości życia rodzinnego;

w kategorii „Inicjatywa społeczna”: Ogólnopolski Festyn Rodzinny Caritas – za cykl imprez integracyjnych dla rodzin;

w kategorii „Dzieło kultury”: Rafał Wieczyński za film „Popietusko. Wolność jest w nas”;

w kategorii „Samorząd przyjazny rodzinie”: Miasto Wrocław – za Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa Plus Trzy i jeszcze Więcej”.

Program „2+3 i jeszcze więcej” realizowany jest od roku 2005 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i obejmuje dzisiaj prawie 2,5 tys. Rodzin (niemal 9 tys. dzieci).

więcej informacji na temat Narodowego Dnia Życia można znaleźć na stronach www.dzienzycia.pl. Informacje na temat programu znajdują się na naszej stronie w zakładce "dwa plus trzy i jeszcze więcej"

Tulipan Narodowego Dnia Życia

ZAŁĄCZNIK NR 2

Zaproszenie na konferencję „Solidarni przez pokolenia”

24 Narodowy
marca Dzień Życia

Narodowy Dzień Życia to święto, które zostało uchwalone przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 2004 roku. W latach ubiegłych obchody odbywały się pod hasłami: „Dom pełen skarbów”, „Być ojcem-rola życia”, „Razem na zawsze”, „Jestem mamą – to moja kariera” i „Stawiam na rodzinę!”. Podobnie jak w latach ubiegłych, także w tym roku kampania ma jedynie pozytywny charakter, a jej celem jest afirmacja wartości rodzinnych. Organizatorom zależy na promocji dobrych wzorców i budowaniu pozytywnego klimatu wokół rodziny.

Uchwała
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 27 sierpnia 2004 r.

§ 1.
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza dzień 24 marca Narodowym Dniem Życia. Dzień ten powinien stać się okazją do narodowej refleksji nad odpowiedzialnością władz państwowych, społeczeństwa i opinii publicznej za ochronę i budowanie szacunku dla życia ludzkiego, szczególnie ludzi najmniejszych, najsłabszych i zdanych na pomoc innych. Dzień ten powinien być również motywem solidarności społecznej, zachętą dla wszystkich działań służących wsparciu i ochronie życia.

§ 2.
Narodowy Dzień Życia będzie odtąd obchodzony corocznie.

§ 3.
Uchwała wchodzi w życie w dniu podjęcia.

SOLIDARNI PRZEZ POKOLENIA

22 marca 2010 r. godz. 18.00

Zaproszenie

Wrocławski Komitet Obchodów
Narodowego Dnia Życia

Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”
Oddział Okręgowy we Wrocławiu

Wrocławskie Porozumienie
na Rzecz Dziecka i Rodziny

PATRONAT HONOROWY

Ks. abp Marian Golebiewski
Metropolita Wrocławski

Rafał Dutkiewicz
Prezydent Miasta Wrocławia

Serdecznie zapraszamy

na konferencję „Solidarni przez pokolenia”

w ramach obchodów Narodowego Dnia Życia

PROGRAM

I. Rodzina w opiece nad ciężko chorymi – problemy etyczne

Anna Orońska

kierownik medyczny wrocławskiego hospicjum domowego

II. Bioetyczne kontrowersje wokół umierania

Tomasz Terlikowski

publicysta katolicki, etyk

III. Międzypokoleniowe relacje w rodzinie w aspekcie terapeutycznym

Wiesława Stefan

pedagog, terapeuta, doradca małżeński

Elżbieta Łozińska

doradca psychologiczno-pedagogiczny

Konferencja odbędzie się 22 marca 2010 r.
(poniedziałek) o godz. 18.00
w Sali Sesyjnej Rady Miasta Wrocławia
Wrocław – Ratusz, ul. Sukiennice 9

ZAŁĄCZNIK NR 4

Piknik rodzinny „Zdrowa Rodzina w Zdrowym Środowisku”

Punkt informacyjny MOPS

Ratownicy WOPR

Prace dzieci

Pies ratownik

Malowanie buziek

Konkursy dla dzieci

ZAŁĄCZNIK NR 5

Zaproszenie na Święto Magnolii

W programie m.in.:

- uroczyste posadzenie drzew i krzewów
- występy zaproszonych zespołów
- pokaz tańca współczesnego dzieci z OOA
- pokaz treningu judo dla dzieci
- konkurencje rodzinne
- konkursy dla dzieci z nagrodami
- letnia kawiarenka z niespodzianką

Uprzejmie prosimy o potwierdzenie udziału pod numerem telefonu **71 367 44 12** w terminie do **25 maja 2010r.**

Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny oraz Ośrodek Opiekunczo-Adaptacyjny MOPS

mają zaszczyt serdecznie zaprosić na festyn rodzinny pt.:

ŚWIĘTO MAGNOLII NA CIEPLEJ

w dniu **29 maja 2010r. o godz. 12.00**
na terenie Ogrodu Jordanowskiego przy ul. Ciepłej 15b

Zaproś sąsiada!

ZAŁĄCZNIK NR 6

Plakat mikołajkowej akcji studenckiej

Student
prezent da i misia,
i dla Hani
i dla Zbysia ;)

do 17.12

Kto: studenci, organizacje
Komu: dzieciom z MOPS
- Wrocław
gdzie: siedziba RUSSu
+ podczas draki

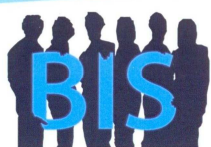
Imię	Latek mama	Zabawka
Iza	4	lalka Anna Montana
Alcja	12	zestaw Pet shop
Małgosia	9	lalka z zestawem do ubrań (do przebierania)
Oliwia	2	lalka dzidziuś do karmienia
Krzysimir	12	samochodzik zdalnie sterowany

Piotr	9	zjeżdżalnica Hot-wheels (na male autka)
Joanna	10	puzzle "High School Musical"
Jakub	8	samochodzik zdalnie sterowany
Zosia	6	kucyk/konik + piórniki z mazakami
Hania	4	zabawka z Kubusiem Puchatkiem
Monika	11	gra logiczna
Jakub	9	samochodzik zdalnie sterowany
Piotr	4	zestaw samochodzików
Weronika	11	zestaw Pet shop
Kamila	9	zestaw Pet shop
Karolina	6	Kolorowa gra planszowa
Paulina	4	lalka dzidziuś do karmienia
Wiktoria	3	Lalka
Jakub	1	samochodzik - ciężarówka
Marta	11	zabawka interaktywna
Sebastian	7	samochodzik zdalnie sterowany
Kasia	6	lalka ze smoczkiem
Przemek	3	zestaw samochodzików
Ola	10	zestaw Pet shop
Dominika	6	zestaw Pet shop

Każdy otrzymany
prezent łąduje
do tego właśnie dziecka,
uaktualniona lista na
www.bis.ue.wroc.pl

prezenty do MOPSu
łądują na saniach
20.12.2010

ZEZWOLENIE NA PLAKATOWANIE

dwa plus trzy
i jeszcze więcej

ZAŁĄCZNIK NR 7
Impreza Mikołajkowa

Spektakl w Teatrze Lalek „Lato Muminków”

W oczekiwaniu na Mikołaja

Śnieżynka z dziećmi wzywa Mikołaja

Mikołaj przybywa

Mikołaj rozdaje prezenty